

بیست سال با کتاب و نشر ایران

1374-1394

تهران. خیابان شریعتی. خیابان بهارشیراز. خیابان اتابک. کوچه مولوی. شماره 5
تلفن: 20- 77642519 و 77531342

info@jahaneketab.ir

چهار فصل

سال بیستم • شماره ۲
تابستان ۱۳۹۳
۱۵ صفحه • ۱۰۰۰ تومان

- ✓ اسناد بی تاریخ
- ✓ ادبیات ترک به کجا می رود؟
- ✓ مسئله فلسطین: سازشی ناگزیر!
- ✓ کتابفروش
- ✓ گفتگو با نویسنده «آشیانه عقاب»
- ✓ خاطرات کتابی
- ✓ از میان کتابها و نشریه های نو

چهار فصل

سال بیستم • شماره ۱
بهار ۱۳۹۳
۱۵ صفحه • ۱۰۰۰ تومان

سرا آغاز

بازار کتاب امروز ایران - در حالی که با سالهای پیش از انقلاب - دستکم دو ویژگی استوار دارد: افزایش شمار ناشران و تعدد عناوینی که هم سالهاست منتشر می شود. این دو ویژگی در کنار افزایش تنوع ناشران و کتابهایشان و گامی به سوی رونق انتشار نشریه های و مجله های و مسکن نشر را نشان می دهد. نظریاتی که هم اطلاع رسانی باشد هم به معرفی و نقد کتاب بپردازد و هم از نحوه به مسائل گوناگون نشر غافل نشاند. ما در آیه که جهان کتاب می تواند چنین نشریه های باشد.

این نشریه می تواند راندهای میان بازار نشر و با آن آن بازار نقد و نیز هم آوازی باشد. همانند نشر را از یکدیگر با هم سازد. جهان کتاب را با نگاهداری به نقد ناشران کتابداران و ناشران خواهد بود و همه آنان را به همسازی فرا می بخشد.

بازار کتاب در دوره ها و شهرها بسیار یکی از رسد های بود و توجه داشت امروز ناشران و برخی از شهرها مشغول به کارند که اطلاع خاص از آنها دارند. همچنین ناشران کتاب در شهرها به خاطر دوری از مرکز و بازار اصلی نشر کشور، از اخبار تازه کتاب بر اطلاع یافت جهان کتاب می تواند به عنوان این امید بپاریزند.

گردانه آن جهان کتاب از سالها پیش بر سر آمد انتشار نشریه های و امروز که نخستین شماره آن با عرضه می یابد - در این اطلاع از اندام بخیران کتابی - صنعت نشر - چشمه به ایجاد داشته و ما را - می خواند.

چهار فصل

۱۳۱۸

سال بیستم • شماره ۸
آبان ۱۳۹۳
۳۴ صفحه • ۱۰۰۰ تومان
ISSN 1681-9705

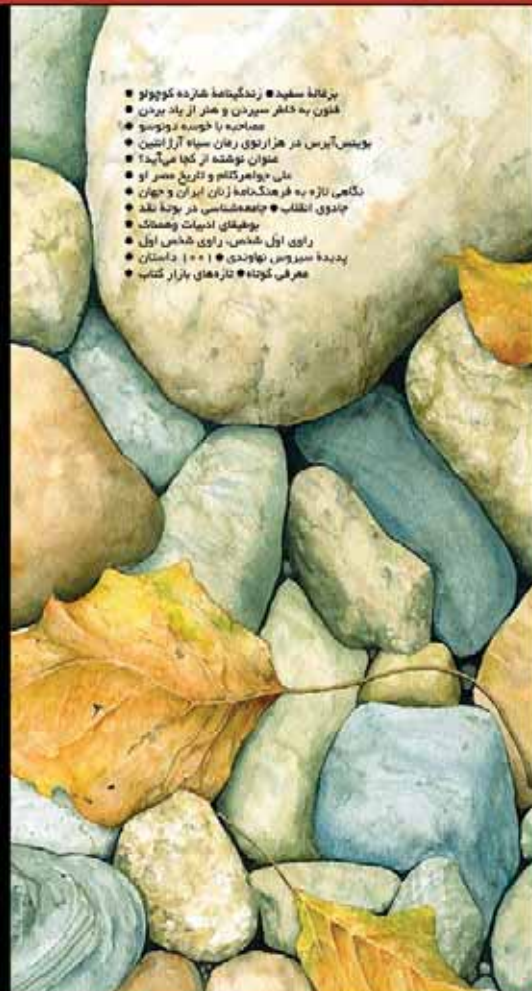

- مجوس - • سید مرتضی حکیم: گفتار و اندیشه
- ما بطریق سبک و بوقلمون نظیر نظر ما قابل پیشگویی نیست
- شعر معنی کتابخانه • جنگ و انقلاب • فریاد بی رویه ایرانی
- سوزناک انکسیمیون • برنده نوبل امینک
- نهمی از ادبی از کجا آمده اند؟ • زمان سیه و خدای عالی
- ترجمان فر حبه • سر سفرین جنگ مردگان می بینم.
- کب سفرین کوی • شکستهای دیروز و آینه های امروز
- ا = ا • دستان • وقت شعر
- کتابهای به فروشن • معرفی کوتاه
- همه ها • تازه های بازار کتاب

چهار فصل

۱۳۱۷

سال بیستم • شماره ۷
مهر ۱۳۹۳
۳۰ صفحه • ۱۰۰۰ تومان
ISSN 1681-9705

- بر فایده سفید • زندگینامه شازده گوچولو
- قانون به کافر سپردن و هنر از یاد بردن
- مصاحبه با خدیجه زونوسو
- پوینتس آبریس در هزارتوی زمان سیاه آرزوین
- عنوان نوشته اثر کجا می آید؟
- ملی دیوانه گام و تاریخ شعر او
- نگارگری تازه به فر هنگ نامه زان ایران و جهان
- چادوی انقلاب • جامعه شناسی در بوته نقد
- بیوفیاتی ادبیات و همگام
- رازی اول شامی • رازی شامی اول
- پدیده سیروس نواندی • ا = ا • داستان
- معرفی کوتاه • تازه های بازار کتاب

جهان کتاب ماهنامه‌ای ویژه کتاب و نشر است که انتشار آن از مهرماه 1374 آغاز شده و تاکنون بی‌وقفه ادامه یافته است. زمینه‌های اصلی فعالیت این نشریه به شرح زیر است:

- اطلاع‌رسانی در مورد کتاب‌های تازه چاپ ایران یا خارج؛
- معرفی، نقد و بررسی کتاب‌ها؛
- بررسی مسائل نشر ایران؛
- معرفی نویسندگان شاخص ایران و جهان و آثار آن‌ها؛
- طرح مباحث گوناگون در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی؛
- آموزش در حوزه‌های مختلف نشر؛
- نقد و بررسی ادبیات کودک و نوجوان.

جهان‌کتاب در آذرماه 1380 برندهٔ جایزهٔ بنیاد پرنس کلاوس (هلند) شد.
نوشتهٔ زیر از استاد زنده‌یاد ایرج افشار در معرفی و بررسی جهان‌کتاب در نشریه‌ای به
چاپ رسید که از طرف آن بنیاد در معرفی برگزیدگان سال 2001 انتشار یافت.

«سخنِ خوبِ زِ گویندهٔ خاموش»^{*}

ایرج افشار

ناصر خسرو متفکر آزادمنش و شاعر بزرگ زبان فارسی (394 – 481 ق)
در بیتی زیبا و ژرف‌نگرانه گفته است:

گویندهٔ خاموش بجز نامه نباشد
بشنو سخنِ خوبِ زِ گویندهٔ خاموش

مقصود او از «گویندهٔ خاموش» کتاب است. پس کتاب خوب برای آن‌که
مضامینش میان مردمان ملل مختلف پراکنده شود و از سخنان خوبش
دوستداران بهره‌ور شوند معرف لازم دارد.
در روزگار کنونی که تعداد کتاب‌ها بسیار زیاد است و به زبان‌های متنوع
در چهارگوشهٔ جهان نشر می‌شود طبعاً مجله‌های نقد و معرفی کتاب

بهترین وسیله در رسانیدن خبر انتشار کتاب‌ها و نشان دادن خوبی و بدی آن‌ها به همگان است. نشریهٔ جهان کتاب که شش سال است به زبان فارسی در شهر تهران نشر می‌شود چنین خادمی است و چنین وظیفه‌ای را برای خود تعهد کرده است. این نشریه برای همهٔ فارسی‌زبانان کتابخوان، خواه آن‌ها که در ایران و خواه آن‌ها که در افغانستان و تاجیکستان و ازبکستان زندگی بومی دارند و همچنین گروه‌هایی که در شهرهای امریکا و اروپا و استرالیا و دیگر بلاد عالم پراکنده شده‌اند، پیام‌آور اخبار و اطلاعات دست اول مربوط به کتاب‌هایی است که کتابخوان حرفه‌ای بدان نیازمند است.

جهان کتاب نشریه‌ای است که به شکل و شمایل خوب و صفحه‌آرایی دلپذیر در زمینهٔ کتاب‌شناسی، نقد کتاب، اطلاعات کتابخانه‌ای و صنعت نشر عمده‌ترین و تازه‌ترین نکته‌های مفید و به کارآمدنی را در اختیار کتابداران و جامعهٔ متفکر می‌گذارد. هیچ کتابداری — در هر اقلیم که باشد — اگر مکلف به گردآوری کتاب‌های قلمرو زبان فارسی است ازین نشریه بی‌نیاز نیست.

این نشریه در یکصد و سی و دو شماره‌ای که در مدت شش سال منتشر کرده، کوشیده است منتشر کنندهٔ مقالات خواندنی، دقیق و اطلاع‌دهنده باشد و توانسته است واگوکنندهٔ سخن‌های خوبی باشد که از کتاب‌های چهارگوشهٔ جهان به دست آمدنی است. این نشریه نه تنها معرف کتاب‌های برجسته‌ای است که از زبان‌های دیگر به زبان فارسی ترجمه و منتشر می‌شوند، بلکه گاه به گاه کتاب‌های مهم زبان‌های دیگر را مستقیماً به نقد و معرفی در می‌آورد و اندیشه‌های متفکران ملل دیگر را به فارسی‌زبانان می‌شناساند. این گونه نوشته‌ها برای آگاهی و هم‌سخنی کتابخوانان در زبان

فارسی با جریان‌های ادبی و فکری نوین جهان اهمیت دارد و گویای ارزشمندی نشریه جهان کتاب است.

جهان کتاب به چند زمینه اساسی منظم‌اً متوجه است و از اهم آن‌هاست تاریخ یکصدساله اخیر و جریان‌های پیشرو در ادبیات معاصر زبان فارسی. به گونه‌ای دیگر باید گفت که نسل جوان مورد عنایت و در منظر اوست. نسل جوان برای این مجله هم نویسنده است و هم مخاطب.

نقدهایی که از کتاب‌های تاریخ معاصر می‌شود طبعاً به ملاحظه آن است که نسل جوان جویای دانستن راز تحولات و چگونگی درونی پیشامدهایی است که از آغاز قرن بیستم در ایران روی داده است. نهضت مشروطیت (1324ق)، ورود قوای متفقین (1320) و نهضت ملی شدن نفت (1329) سه نقطه اصلی حیات ملی ایران است. این نشریه اغلب کتاب‌هایی را که مرتبط به این جریان‌ات و مسائل پیوسته بدان‌ها یا برآمده از آن‌هاست نقد و بررسی کرده است.

نقد شعر و داستان معاصر ایران و دیگر ژانرهای ادبی هم از موضوعاتی است که نویسندگان جهان کتاب خوانندگان خود را با نوشته‌های پرمعنی بهره‌ور می‌کنند. بی‌گمان این مجله یکی از عوامل خوب برای آشنا شدن با جریان‌های عمده ادبی در میان ایرانیان است. توجه داشتن نشریه به این‌گونه زمینه‌ها حکایت از آن دارد که جهان کتاب مجله‌ای است زنده و تازه.

بخشی از صفحات این مجله گاه به گاه به مسائل مربوط به «نشر» اختصاص دارد و در این روزگار که بر تعداد ناشران ایران به صورت افسانه‌ای افزوده شده است، پرداختن به چنان مباحثی حکایت از وقوف و بینش روشن گردانندگان جهان کتاب نسبت به آینده این حرفه دارد؛ آن‌ها می‌کوشند که ناشران را متوجه به وظایف اساسی فرهنگی کنند. مقالاتی

که دربارهٔ قوانین نشر و جنبه‌های متنوع آن درین مجله به طرح و شرح در می‌آید هم آموزنده است و هم انتقادی.

این نشریه مجله‌ای خبری هم هست. نه تنها خوانندگان را از انتشار کتاب‌های جدید اعم از خارجی و ایرانی (به چند صورت: نقد مفصل، معرفی‌های کوتاه، معرفی‌های کتاب‌شناسانه و معرفی‌های خبرگونه) آگاه می‌سازد، بلکه وفیات نویسندگان و محققان و شاعران و ایران‌شناسان را در اوراق خود به ثبت می‌رساند.

مطالعات ایرانی از بخش‌هایی است که جهان کتاب از آن غافل نیست. پردازندگان مجله می‌دانند که ایران و ایران‌شناسی در روزگار کنونی پیوستگی یافته است. جامعهٔ علمی ایران نیازمند است که از گذشتهٔ دراز حیات و جوانب متنوع زندگی فکری و مدنی خود آگاه باشد و این‌گونه مطالب را باید از تحقیقات ایران‌شناسی دریافت. ایران‌شناسی از میدان شرق‌شناسی راه خود را جدا ساخت و اکنون در ایران مؤسسات و افراد متعددی هستند که به مباحث متنوع در این رشته می‌پردازند. این نشریه همواره از معرفیان مهم آثار شایسته‌ای بوده است که درین رشته منتشر می‌شود، خواه کتاب‌هایی که به زبان فارسی است و خواه به زبان‌های دیگر. و این نوشته‌ها و نقدها برای ایران‌شناسان کشورهای دیگر هم نکته‌آموز است. تنوع مطالب نشریه یکی از شگردهایی است که مجله را جذاب و خواندنی ساخته و کتابدار و نویسنده و کتابخوان و جویندگان مطالب ایران‌شناسی و پژوهندگان مباحث فکری و عقلی را دلبسته به خود کرده است. من که نخستین نشریهٔ موسوم به کتاب (1311) و چند نشریهٔ معدود خاص نقد و معرفی کتاب به زبان فارسی را می‌شناسم و همه به مدت‌های کوتاه منتشر شده‌اند و جز آن، خود بیست و یک سال (1337 – 1357) گردانندهٔ مجلهٔ راهنمای کتاب بودم خوب می‌دانم که فایدهٔ تنوع

در بخش‌های جهان کتاب چه تأثیری در پرورش ذوق نویسندگان جوان و چه اهمیتی برای گسترش فنّ نشر و دایره اطلاع‌رسانی دارد. خودم بی‌تابانه همه ماه منتظر آن هستم.

در جهان کتاب اعلان برای کتاب هم درج می‌شود. ولی ذوق مدیران این نشریه در اعلان‌آرایی طوری است که خواننده مجله به‌آسانی از آن‌ها نمی‌گذارد. اعلان‌ها را به دلپذیری می‌خواند. اعلان‌ها درین مجله فقط جنبه بازرگانی ندارند. پرتو فرهنگی از آن‌ها می‌درخشد.

تصور می‌کنم جهان کتاب نخستین نشریه به زبان فارسی و چاپ ایران است که توانسته است در صحنه فرهنگی بین‌المللی به این افتخار برسد و از آن معرفی شایسته به عمل آید. بدین مناسبت من می‌بالم که خواننده اوراقی هستم که مورد تحسین و قدردانی قرار گرفته است. تشخیص تشویق‌آمیز این تشکیلات موجب معرفی بهتر و گسترده‌تر آن به فرهنگ‌دوستان جهان خواهد بود.

جهان کتاب

را مشترک شوید!

بهای اشتراک یکساله (داخل کشور):

- مؤسسات و کتابخانه‌ها: 90 هزار تومان
- اشخاص: 80 هزار تومان

بهای اشتراک یکساله (خارج کشور):

- خاورمیانه و کشورهای همجوار: 200 هزار تومان
- اروپا: 200 هزار تومان
- امریکا، کانادا، استرالیا و خاور دور: 250 هزار تومان

[برگ اشتراک]

* نام و نام خانوادگی:

* نام مؤسسه/کتابخانه:

* نشانی:

* شماره تلفن:

* کد پستی:

* تاریخ شروع اشتراک:

مبلغ اشتراک به دو صورت قابل پرداخت است:

- واریز به حساب جاری شماره 6911551158 نزد بانک ملت/ شعبه زهره/ کد شعبه: 2-6360
به نام مؤسسه فرهنگی - هنری جهان کتاب
- واریز به «تجارت کارت» شماره 6273531010181647 به نام مجید رهبانی